



دگەل زیْدەکرنا حوکمٹ چاندنا زاروکہ ژلایٹ نوژدارہ ڤە و ئەحکامیٚن ژبەربرنا زاروکہ ژلایٹ دەیکٹ ڤە

فضيلة الشيخ

زیّدهکرن و وهرگیّران: کوڤان شیّرزاد

لفه ٤٣

ژ ئەحكامێن ئەو زاروكێ ژنوى ژدايك بووى



نڤێڛين

الشَّيْخ مُحَمَّد صَالِح المُنَجِد

ومرگێـڕان و زێدهکرن

كوڤان شيرزاد

پێداچونا وەرگێڕانێ

ماموستاملا بههزاد دوسكي



ناڤێ پەرتوكێ: ٤٣ مفاژئەحكامێن ئەو زاروكێ ژنوى ژدايك بووى.

ناڤێ پهرتوکێ ب زمانێ عهرهبی: ٤٣ فائدة في أحكام المولود.

نقيسين: الشَّيْخ مُحَمَّد صَالِح المُنَجِد.

وهرگێڕان و زێدهکرن: کو ڤان شێڔ زاد.

پيداچونا وه كيرانى: ماموستامه لابه هزاد دوسكى.

دیزاینا بهرگی: أوس دوسكی.

سالًا چاپئ : ۲۰۲۰ .

ژمارا سپاردنێ : () .





پێشگوتن

الْحَمْدُ للهِ وَحْدَهُ وَالصَّلَاهُ وَالسَّلاَمُ عَلَى مَنْ لاَ نَبِيَّ بَعْدَهُ : أما بعد، يا دياره و تاشكهرايه ل ده ف ههر كهسه كيّ خودان عهقل كو هنديكه دينيّ مه ييّ جوان كو تيسلامه ههمي لايهنيّن ژيانيّ ييّن بخوقه گرتين ، ههتا وي رادهي كو مافيّن زاروكي ييّن پاراستين بهري كو بهو بهيّته سهر دونياييّ تانكو هيّشتا ئهو پارچه گوشته ك د زكيّ دهيكا خودا و ييّ بيّ رح ئهو خودان مافه! و تو قيّ چهنديّ نابيني ل ده ف چ سيستهميّن ژيانيّ ژبلي تيسلاميّ ، و مهرهما من ژ وهرگيرانا فيّ پهرتوكيّ سيّ ئه گهرن : ثبلي تيسلاميّ ، و مهرهما من ژ وهرگيرانا في پهرتوكيّ سيّ ئه گهرن : ثبلي تيسلاميّ ، و مهرهما د ونياييّ ژي چهند سوننه ته كو تاداييّن ههين يا و دهميّ دهيّته سهر دونياييّ ژي چهند سوننه ته كو تاداييّن ههين يا گرنگه كو موسلمان كار ييّ بكهن .

دوو: ئەقەيە كو من چ پەرتوكين ل سەر قى بابەتى گرنگ دناق پەرتوكخانا مەدا نەدىتن لاوا من دقيا قى قالاتيى تژى بكەم ژخودى داخازم ئەو ژمن قەبىل بكەت. سے نهوا ئهس هاندایم کو قی پهرتوکی وه گیرمه سهر زمانی کوردی ئه قه بو کو من دفیا دوو بابه تین گرنگ بنقیسم و به لاف و کهم ل سهر (ژبهر برنا زاروکی _و_ چاندنا زاروکی) فیجا وهرگیرانا فی پهرتوکی بو من ههلکه فت کو ئهز قان بابه تا ژی بکه مه دگهل فی پهرتوکی و پیگفه دیه توکه کا بچیك دا کوم بین.

تیبینی :: دهمی ئهم دپهرتوکی دا دبیزین مافین زاروکی مهرهم ژی ههردوو ره گهزن ژبهرکو ههردوو خودان ریزن ل ده ف خودی و ههدوو نیعمه تن ژده ف خودی

﴿ لِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَوَتِ وَٱلْأَرْضَ يَخَلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنَا ثَاوَيَهَ بُ لِمَن يَشَاءُ ٱلذُكُورَ ١٠٠٠

الشورى: ٤٩

ژ خودێ دخازم ڤي کاري بکهته د ميزانا چاکيێن من و دهيك و بابێن من و خێزانا من و ههر موسلمانهکي دا

ئەحكامين ژبەربرنا زاروكى

بابهتی ژبهرچون و ژبهربرنا زاروکی ژلایی ده یکی قه، ژوان بابهتایه کو چهند ئه حکامین خویین تایبهت یین ههین ژبهرکو هندیکه زاروکه دچهند قوناغادا ده رباز دبیت و ههر قوناغه کی ژقان حوکمین خویین تایبهت یین ههین ، و ئه قه ژوان بابهتایه یین کو پتریا خه لکی زانین پی نینه ، و دبیت ئه ق نه زانینه سهر بکیشته هندی کو ئه ق ده یکه کوشتنی بکهت و هزربکهت کو چ کارین خهلهت نه کرینه! ، لاوا من گرنگ دیت کو قی بابه تی لقی پهرتوکی ئه وا بناقی (۳۳ فائدة فی أحکام المولود) یا کو مه وه رگیرایه سهر زمانی کوردی زیده بکه م، هی قیا مه ئه وه خودی ژمه قه بیل بکهت .

بهرى دەست ب قى بابەتى بكەين يا گرنگە بيرا خول گوتنه كا پيغهمبەرى بينين صَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دەمىخ دَبيْرَيت: "إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُطْفَة، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِك، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِك، ثُمَّ يُرْسَلُ المَلكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ، وَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بِكَتْبِ رِزْقِه، وَأَجَلِه، وَعَمَلِه، وَشَقِيُّ أَوْ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ، وَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بِكَتْبِ رِزْقِه، وَأَجَلِه، وَعَمَلِه، وَشَقِيُّ أَوْ سَعِيدُ، فَوَالَّذِي لاَ إِلَه غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الجَنَّة، حَتَّى مَا يَكُونَ سَعِيدُ، فَوَالَّذِي لاَ إِلَه غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الجَنَّة، حَتَّى مَا يَكُونَ

بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعُ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهَا، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ، حَتَّى مَا يَكُونَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعُ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ، حَتَّى مَا يَكُونَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعُ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا" . رواه البخاري ومسلم عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا" . رواه البخاري ومسلم

پێۼهمبهرێ خودێ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دبێڗيت: هندى ئێك ژههوهيه ئافراندنا وى د زکنی ده یکا وی دا چل رِوْژان دئیته کوّمکرن چپك، پاشی هندی وی ئانكو چل روژا ئەو دبيتە خوينەكا هشك، پاشى هندى وى چل روژا دبتە پارچه گۆشت، پاشی ملیا که ت بۆ دئیته هنارتن، ورحی پف دکه تی، پاشی فهرمان ب چار پهیڤان لئ دئیته کرن: ب نڤیسینا رزقی وی، و ئهجه لی وی، وكارئ وى، وكانى ئەو يى بەخترەشە يان يى دلخۆشە، قىنجا ئەز ب وى خودایی کهمه یی چو خوداینن حهق ژوی پیفهتر نینن، هندى ئيْك ژ هەوەيە دى ب كارى خەلكى بەحەشتى كەت حەتا د ناقبەرا وی ووی دا گهزه کا ب تنی دمینت، دی نقیسین بهری وی رِاكەت، قَيْجا ئەو دى ب كارى خەلكى ئاگرى كەت، ودى چتە تىدا، وئیّك ژ ههوه دی ب کاری خهلکی ئاگری کهت حه تا د نافبهرا وی وئاگری دا گهزه کا ب تنی دمینت، فیجا نفیسین دی بهری وی راکهت، وئهو دێ ب كارێ خەلكێ بەحەشتێ كەت، ودێ چيتە تێدا. بوخارى وموسلم قهدگوهيزن. ژفی حهدیسا مهزن دهینته زانین کو هندیکه زاروکه د چار قوناغا دهرباز دبیت و ههر قوناغه ک چل روژه و دهمی تهمهنی زاروکی دچیته د قوناغا چاری دا ئانکو دهمی زاروک دبیته (۱۲۰) روژ روح ژلایی خودی قه بو دهینته دان و ئهقه ئهو راستیهیه یاکو نوژدارین پسپور ژی دانیندانی پی دکهن کو پیغهمههری سَلَّسُمُعَیهٔ بهری (۱٤۰۰) ساله بومه گوتی بی هاریکاریا ههر ئامیره کی به لکو بتنی ب وه حیا خودی یا گوتی ،

قیجا ژبهر برنا زاروکی ههر دهمه کی حوکمه کی تایبهت یی ههی وه کی کو دی نوکه دیار کهین، بهلی بهری قی حوکمی شهرعی دیار بکهین هیرژای گوتنی یه بیرژین کو دهم ئهم دبیرژیت ژبهربرنا زاروکی ئانکو دهیك برازی بونا خو بچیته نوژداری و پیکولا ژبهربرنا زاروکی بکهت، ئانکو دهمی دهمی دهیکه کا ب دوو گیان د جهه کی دا بکه قیت یان خهمه ک بو چیدبیت یان ژی ب رویدانه کا هاتن و چونی زاروکی وی ژبهربچیت ج گونه هل یان ژی ب رویدانه کا هاتن و چونی زاروکی وی ژبهربچیت ج گونه هل سهر نینه بهلکو دی کهسه کا خودان خیر بیت ئه گهر سهبری لسهر قی موصیبه تی بکیشیت.

دەستەكا زانايين مەزن (هيئة كبار العلماء) ئەف حوكمە يى ديار كرى و يا گوتى :

دروست نینه کو زاروك بهیته ژبهربر بی ئهگهر د ههمی قوناغین دووگیانیی دا ئیلا ژبهر ئهگهره کی شهرعی و د هندهك چارچوڤین بهرتهنگ دا نهبیت:

۱- ئهگهر زاروك د قوناغا ئيك و دووى دا بيت ئانكو ژ ئيك روژيى ههتا تهمهنى ۸۰ روژيى و مصله حه ته كا شهرعى هه بيت بو ژبه ربرنا زاروكى يان ژى بو راكرنا زيانه كى بيت (بو نمونه چه ندين دوكتورين باوه ريى بيژن ئه ق زاروكه نه يى دروسته يان يى مشوهه) دروسته لقى تهمه نى ده يك ل قى تهمه نى زاروكى خو ژبه رخو ببهت، به لى پا نه دروسته لقى تهمه نى تهمه نى ژبه رخو ببهت ژ به ر قان ئه گهرا وه كى خودان كرنا زاروكا يان مه صره فى وان يان ترسا ژ پاشه روژا وان يان ژى ده يك و باب بيژن مه زاروك يين هه ين و مه زيده تر نه قين !

۲- دەمى زاروكى ژ ۸۰ روژيى دبورىت و ھەتا بگەھتە ۱۲۰ روژيى دروست نىنە دەيك زاروكى خو ژبەر خو ببەت ھەتا كو كومەكا نوژدارىن باوەربىي بىزن كو مانا قى زاروكى دى كارتىكرنى ل ساخلەميا

ده یکی کهت و دبیت ترس ژی لسه ر مانا ده یکی هه بیت ، دروسته ل قی حاله تی ژبه رخوبه ت پشتی کو هه می چاره بکارئیناین بو نه هی لانا ترسا لسه ر ساخله میا ده یکی و دبی مفا بون .

۳- پشتی کو تهمهنی زاروکی دبیته چار ههیف ئانکو ۱۲۰ روژا و دبیته خودان روح ، ب چ رێکا دروست نابيت ئهو ڤي زاروکي ژبهرخو ببهت و ئه گهر ژبهر خو بر دی هیته هژمارتن قتل ئانکو کوشتنا مروقه کی ساخ، ژبلی حالهته کی کو کومه کا نو ژدارین باوه رینکری بیژن مانا فی زارو کی دی بيته ئه گهرئ مرنا ڤێ دهيكێ و چ چارێن دێ نهبن ژبلێ ڤێ چهندێ، زانایان ریکا بقی چهندی دای ژبهرکو مانا ده یکی گرنگتره دشهریعه تی دا ژ يا زاروكي لاوا مەصلەحەتا مەزنتر قىي چەندى دخازىت ، بەلىي پا زانايىي مەزن ابن العثيمين رحمه الله دبيريت خو ئهگهر نو ژدار ههمي ژي بيرن دى دەيك مريت ب مانا ڤى زاروكى دروست نينه ئەم بێژينێ ژبەرخو ببه ژبهرکو ئهو ژی خودان رحه وه کی ده یکی و کوشتنا کهسه کی ژبهر كەسەكى دى دروست نىنە ، و ئەگەر مە گوتى دروستە ئانكو ئەقە مە ئەو زاروك كوشت بەلى ئەگەر مە ھىلا و بو سەبەبى مرنا دەيكى ئەقە لقى حالهتى خودى ئەو كوشتن نەكو مە، و ئەف بوارى پزيشكى يى ينشكەتى لقى دەمى دېيت ئەگەر دەيك بمريت ژى دشنن گەلەك ب

سانه هی و بلهز زاروکی ژ زکن ده یکی بینه دهر به ری کو زاروك بمریت یان ژی پیچه وانه ی قی چهندی ئه گهر زاروك ژی مر دشین گه له ك زیكا ژ زکی ده یکی بینه دهر به ری کو ده یك ژی بمریت.

شرح الأربعين النووية لابن العثيمين حديث الرابع

بوچونا زانایی هیزا گهلهك یا ب هیزه و ما کی نابیزیت وه کی نوژدارا نا دهرکه فیت و دی ساخلهم ژدایك بیت ههر وه کی گهلهك جارا هوسا چیبوی، و زانا د ئیك دهنگن ل سهر هندی کو ئهگهر روح بو زاروکی هاته دان ژبهر برنا وی دبیته قتل ئانکو کوشتن!

وقد نقل الإجماع على حرمة الإجهاض بعد نفخ الروح الفقيه المالكي ابن جزي في قوانينه الفقهية حيث قال: " وإذا قبض الرحم المني لم يجز التعرض له، وأشد من ذلك إذا تخلق، وأشد من ذلك إذا نفخ فيه الروح فإنه قتل نفس إجماعاً " القوانين الفقهية/١٤١.

ههروهسا ههر کهسه کال پشتی چار ههیفیی ژبهر خو ببهت دفیت ئهو عهبده کی ئازا بکهت یان ژی دوو ههیفا بروژی بیت ل سهر ئیك ، و داخازا لیبورینی ژخودی بکهت ژبهر فی کاری کری.



قرر مجلس هيئة كبار العلماء ما يلي:

 ١- لا يجوز إسقاط الحمل في مختلف مراحله إلا لمبرر شرعي وفي حدود ضيقة جداً.

7- إذا كان الحمل في الطور الأول ، وهي مدة الأربعين يوماً وكان في إسقاطه مصلحة شرعية أو دفع ضرر جاز إسقاطه . أما إسقاطه في هذه المدة خشية المشقة في تربية الأولاد أو خوفاً من العجز عن تكاليف معيشتهم وتعليمهم أو من أجل مستقبلهم أو اكتفاء بما لدى الزوجين من الأولاد فغير جائز .

٣- لا يجوز إسقاط الحمل إذا كان علقة أو مضغة (وهي الأربعون يوماً الثانية والثالثة) حتى تقرر لجنة طبية موثوقة أن استمراره خطر على سلامة أمه بأن يخشى عليها الهلاك من استمراره ، جاز إسقاطه بعد استنفاذ كافة الوسائل لتلافي تلك الأخطار.

3- بعد الطور الثالث ، وبعد إكمال أربعة أشهر لا يحل إسقاطه حتى يقرر جمع من الأطباء المتخصصين الموثوقين من أن بقاء الجنين في بطن أمه يسبب موتها ، وذلك بعد استنفاذ كافة الوسائل لإبقاء حياته ، وإنما رخص في الإقدام على إسقاطه بهذه الشروط دفعاً لأعظم الضررين وجلبا لعظمى المصلحتين.



ئەرى ژبەرچونا زاروكى چ ئەحكاما ل دىڤ خودا دئينيت ؟

بهرسف گهلهك ئه حكاما لديف خودا دئينيت لديف وى دهمى ژبهرچوى حوكم دهيته ديار كر ههروه كى دى نوكه ديار كهين:

حوکمی ایکی از به از دوری از از به از دوری دا زاروك ژبه رده به و و از دا بانکو چو بانکو ل چل روژین دیف وان دا بانکو ژده ستینکا دورگیانیی هه تاکو ده می دور گیانیی ببیته هه شتی روژ به گهر زاروك ژبه ر بافره ته کی چوو ، نه ف ژبه ر چونه چو حوکما لدیف خودا نائینیت ژبه رکو چل روژین نه ول چیبکه کا باقی یه و چل روژین دیفدا دا خوینه کا هشکه و هیشتا نه بویه گوشت ، فیجا پشتی ژبه رچونا زاروکی لفی ده می دا بافره ت نا که فته چلکا به لکو دی به رده وام بیت لسه ر نفیژ و روژیین خو هه روه کی چ ژبه ر نه چوی بتنی به گه ر خین دیت پشتی ژبه ر چونی دی بو هه روه کی چ ژبه ر نه چوی بتنی به گه ر خین دیت پشتی ژبه ر چونی دی بو هه روه کی ده متنفیژه کا نوی گریت وه کی وی بافره تا استحاضه ل ده ف.

حوکمی دوویی: ئهگهر زاروك ژبهر ئافرهتی چوو لدهمی چل روژین سین ئانکو تهمهنی زاروکی دناف به را هه شتی روژا هه تاکو سه د و بیست روژا دابیت کو به ری رح بهیتی کو لقی دهمی پارچه کا گوشتی یه و بو قی تهمه نی دوو حاله ت یین هه ین.

حاله تى ئىزكى: ئەوە دەمى ژبەر ئافرەتى دچىت بىتى پارچەكا گوشتى يە و ھىنشتا نە ھاتىه سەر نىزىكى شىنوى مروقى ژلايى سەر و دەست و پىيا قە ، بو قى حالەتى چ حوكم ناكەقنە دېن قە ھەر وەكى حوكمى ئىنكى ئافرەت ناكەفتە د چلكا دا و دى لسەر نقىزىن خو بەردەوام بىت.

حالهتی دووی: ئه قه یه ده می لقی ته مه نی زاروك ژبه رئافره تی بچیت و یی هاتیه سه رشیوی مروقی بو نمونه سه ریی بو دروست بوی یان ده ست و پی ، دقی حاله تی دا ژنك دی که فته دچلکان دا و ئه و خینا لدیف دا دبینیت دی هه ژمیریت چلك و هه تا پاقژ دبیت و سه ری خو بشوت دی شنیکا ده ست بنقیژا که ت و نه شه رته ئیلا چل روژ خلاص بن شنی پاقژ بیت به لکو دبیت دبیست روژا دا پاقژ بیت .

حوکمی سیی: نه گهر زاروك ژبهر نافرهتی چوو ل قوناغا چاری کو پشتی هاتنا روحی یه بو لهشی زاروکی کو دکه فته پینچ ههی شیی دا نانکوی

پشتی ۱۲۰ روژ لسهر دوو گیانیی قه دچن ، و بو قی تهمهنی و دسهر دا تو حالهت یین ههین

حاله تى ئىكى : ئەوە كو دەمى ژدايك بىت يى مرى و بو قى حالەتى ژى دەيك دكەفتە چلكا و ھەروەسا يا سوننەتە بهيتە ناڤ كرن و بهيتە شيشتن و كفن كرن و نڤيژى ل سەر بكەن و عەقىقە ۋى بو بهيتە دان .

حالهتی دووی: کو ساخ ژ دایك بهلی گهلهك دهمی نهبهت ژبهر بهری دهمی خویی ژ دایك بوی اللهی حالهتی ژی یا سوننه به به به ناف کرن و بهیته شیشتن و کفن کرن و نفیژی ل سهر بکهن و عهقیقه ژی بو بهیته دان ، و دی وی ماف ههبیت ژی د وه صیه تی دا و دی میرات ژی گههتی و دی مالی وی ژی بیته میرات پشتی مرنا وی .



أما الأحكام التي تترتب على إسقاط الجنين ، فإنها " مختلفة باختلاف زمن الإسقاط في أي من أطواره الأربعة على ما يلي :

الحكم الأول: إذا سقط الحمل في الطورين الأولين: طور النطفة المختلطة من المائين، وهي في الأربعين الأولى من علوق الماء في الرحم، وطور العلقة، وهو طور تحولها إلى دم جامد في الأربعين الثانية إلى تمام ثمانين يوماً، ففي هذه الحالة لا يترتب على سقوطها نطفة أو علقة شيء من الأحكام بلا خلاف. وتستمر المرأة في صيامها وصلاتها كأنه لم يكن إسقاط، وعليها أن تتوضأ لوقت كل صلاة إذا كان معها دم كالمستحاضة.

الحكم الثاني: إذا سقط الحمل في الطور الثالث ، طور المضغة - أي : قطعة من لحم ، وفيه تقدر أعضاؤه وصورته وشكله وهيئته وهو في الأربعين الثالثة من واحد وثمانين يوماً إلى تمام مائة وعشرين يوماً فله حالتان:

1_ أن تلك المضغة ليس فيها تصوير ظاهر لخلق آدمي ولا خفي ، ولا شهادة القوابل بأنها مبدأ إنسان فحكم سقوط المضغة هذه حكم سقوطها في الطورين الأولين ، لا يترتب عليه شيء من الأحكام .

المنعة مستكملة لصورة آدمي أو فيها تصوير ظاهر من خلق الإنسان ، يد أو رجل أو نحو ذلك ، أو تصوير خفي أو شهد القوابل بأنها مبدأ إنسان فحكم سقوط المضغة هنا أنه يترتب عليها النفاس وانقضاء العدة.

الحكم الثالث: إذا سقط الحمل في الطور الرابع ، أي : بعد نفخ الروح ، وهو من أول الشهر الخامس من مرور مائة وواحد وعشرين يوماً على الحمل فما بعد ، فله حالتان ، وهما :

1_ أن لا يستهل صارحاً (أي لا يصرخ عند ولادته) فله أحكام الحالة الثانية للمضغة المذكورة سابقاً، ويزيد أنه يغسل ويكفن ويصلى عليه ويسمى ويعق عنه. 7- أن يستهل صارحاً ، فله أحكام المولود كاملة ، ومنها ما في الحالة قبلها آنفاً ، وزيادة ها هنا هي: أنه يملك المال من وصية وميراث فيرث ويورث وغير ذلك . فتاوى اللجنة الدائمة (٢١/٤٣٤-٤٣٨).

وجاء في فتاوى اللجنة الدائمة أيضاً (٣١٦/٢١):

"إذا كان إسقاط الجنين المذكور بعد تمام أربعة أشهر وجب في إسقاطه غرة عبد أو أمة ، والكفارة وهي : عتق رقبة مؤمنة ، فإن لم تستطع فإنها تصوم شهرين متتابعين ، وتستغفر الله وتتوب إليه من هذا الذنب" انتهى .

"فتاوي اللجنة الدائمة" (٣١٦/٢١).



ئەحكامين چاندنا بچيكى

چاندنا بچیکی ئهوا ب عهره بی دبیّژنی (طفل الأنابیب) ژوان بابه تایه کو (مجمع الفقهی) بریارا لسهر دای ژلایی شهریعه تی قه، و بو وان که سیّن نهزانن مجمع الفقهی چیه دی بیژین: ئهو ده سته کا زانایین سهرده من ئانکو معاصرن کاریّن وان ب تایبه ت ئه قه یه کو دیڤچونا بابه تیّت فقهی ییّن سهرده م بکه ن وه کی قی بابه تی و ئه ف ده سته که ل سعودی هات بوو دانان به لی پا کونگره و کومبونیّن خو ل گهله ک جه و وه لاتا دکه ن ، و ده می لسهر بابه تی کوم دبن گهله ک ب تیر و ته سه لی بابه تی شلو قه دکه ن و زانا و نوژدارین بواریّن وی بابه تی ژی دگه ل کوم دبن داکو پتر بابه ت نیرا و خوکمی شهر عی تیدا دیار به یکه ن بریاری ل سه ر ده ن و حوکمی شهر عی تیدا دیار به که ن .

چاندنا بچیکی چیه ؟ و چاوایه ؟

چاندنا بچیکی ئەقەيە كو ئافرەتەكى زاروك نەبن قىجا ژبەر ھەر ئەگەرەكى ھەبىت وئەگەر ژى گەلەكن ژوان:

- ۱- دبیت ئاریشه ژ زه لامی بیت ویی عقیم بیت ئانکو نه زوك (ئهویّن زاروك نهبن).
 - ۲- دبیت ئاریشه ژ ژنکی بیت و یا نهزوك بیت.
- ۳- دبیت سپیرمین زهلامی (ئافا شههوه تی یا زهلامی) یا لاواز بیت یان
 کیم بن .
 - ٤- دبيت ژهێکێڹ ژنکێ بن.
- ٥- دبیت ههردوو ره گهز دبی ئاریشه و نهخوشی بن به لی پا خودی حه سنه کریه ب ریکا سروشتی زاروك بن لاوا دی چنه نوژداری بو چاندنا زاروکی .
 - ٦- و گەلەك ئەگەرين دى

و چاندنا زاروكي ژي ريكين جودا يين ههين ژوان ژي :-

ریکا دهره کی: کو بقی ریکی نو ژدار ژده رقه هیکین ژنکی دگه ل ئاقا زه لامی پیگفه کوم دکه ت (تلقیح دکه ت) و شنیکا فی تلقیحی داخلی مالیچیکی (رحمی) ژنکی دکه ت.

ریکا نافخوی: ئانکو دی ئافا زهلامی ئیکسهر داخلی جهه کی گونجای کهن ژ لهشی ژنی ب ریکا هنده ك ئامیرا و دی ئه و بخو تلقیح بیت.

حوکمێ شهرعی یێ چاندنا بچیکی چیه ؟

پشتی دیفچونا زانایان بو فی بابه تی دیار بو کو حهفت ریك یین ههین :-

۱- ئاڤا زەلامى دگەل ھێكێن ژنكەكا بيانى كو نەخێزانا وى بيت پێگڤه بھێنه تلقيح كرن و شنيكا ئەو تلقيحه بھێته دانان دناڤ رەحمێ خێزانا وى دا.

۲- ب عه کسی یا ئیکی کو ئاڤا زه لامه کی بیانی بیت دگه ل هیکین خیزانا
 وی کوم بکه ت و بکه ته دناڤ مالبچیکی خیزانا وی دا .

۳- ئاڤا زەلامى دگەل ھێكێن خێزانا وى بخو تلقيح بكەت ژدەرڤە بەلێ پاب كەتە د مالبچيكێ ژنەكا بيانى دا.

٤- ب عه کسی یا بهری قی کو ئاف و هیکین ژنه کا بیانی و زه لامه کی
 بیانی بهینه تلقیح کرن و ئهو تلقیح بو دناف ره حمی خیزانا وی بهیته دانان

٥- حاله تى پىنچى ئە قەيە كەسەكى دوو خىزان ھەبن و خىزانەكا وى زاروك ھەبن زاروك نەبن قىجا ئاقا زەلامى دگەل ھىكىن ژنكا وى ياكو زاروك ھەبن بهينه تلقيح كرن و ئە قاتلىچە بو ژنكا وى بهيته دانان ياكو زاروك نەبن.

و ئەق ھەر پىنىچ رىكىن مە گوتىن درحەرامن د شەرىعەتى دا ژبەركو نەسەب و (الأمومة) ئانكو دەيكىنى تىدا بەرزە دبىت ئانكو كەس نزانىت كى دبىتە دەيكا كى وكى زاروكى كى يە!

ریکا شهشی و حهفتی یا دروسته ئهگهر پیتقی کر بهلی پا ب مهرجین شهرعی. شهرعی.

۲- کو ئاڤا زهلامی دگهل هێکێن ژنکا وی ژدهرڤه بهێنه کوم کرن و تلقیح کرن و شنیکا داخلی رهحمێ ژنکێ بکهن .

۷- ئاۋا زەلامى بھێتە وەرگرتن و پاشى ئێكسەر داخلى رەحمێ ژنكا وى
 بكەت و بگەھتە وى جھێ گونجاى .



و کرنا ڤێ چەندێ ژی دڤێت ھندەك مەرجێن شەرعی بھێنه بەرچاڤ کرن و خو ژێ ب پارێزن ژوان ژی:

- ۱- چونا ژنکا لده ف نو ژدارین زه لام یان چونا زه لاما لده ف نو ژدارین ژن بو حاله تی نه ضروری.
- ۲- دیار کرنا عهوره تی ب شیوه کی نه یی پیتقی قیجا دقیت گهله ك ئه ق
 بابه ته بهشیاری بهیته کرن.
- ۳- باوه ریا ب نو ژداری ژهندی کو ئه فی پشکنینه نه هینه به دل کرن پیخه مه ت بابه تی پاره ی دبیت گوهرینا قان پشکنینا لده ف هنده ك نو ژدارا نه کاره کی مه زن بیت و لده ف خودی کاره کی گه له ك مه زن بیت و لده ف خودی کاره کی گه له ك مه زن بیت و بدروستی ئه نجام بده ت) ، لاوا یا گرنگه ئه ف چه نده لده ف نو ژدارین پسپور و خودی ترس به یته ئه نجام دان .
- تهوکلا لسهر خودی ، و نابیت کهسین فی چهندی بکهن هزر بکهن
 کو فلان نوژداری زاروك دانی ژبهرکو بتنی خودی یه زاروکا ددهت و نوژدار بتنی سهبهبن فیجا هشیاری عهقیدا خوبن.



باشه گرنگیا ڤي بابهتي چيه ؟

گرنگیا قان ئه حکاما یا دهندی دا کو خودایی مهزن دبیژیت ﴿ لِلّهِ مُلْكُ السّمَوَتِ وَالْأَرْضُ یَخَلُقُ مَا یَشَاؤُ یَهَبُ لِمَن یَشَاؤُ إِنْتَا وَیَهَبُ لِمَن یَشَاؤُ اللّهُورَی السّوری: ۱۹ می یُزوِّجُهُ مِّ دُکُورِنَا وَإِنْکَا وَیَخْعَلُ مَن یَشَاؤُ عَقِیماً إِنّهُ وَعَلِیمٌ قَدِیرٌ ﴿ السّوری: ۲۹ می یُزوِّجُهُ مِّ دُکُورِنَا وَإِنْکَا وَإِنْکَا وَالْکَی عه سمانان وعهردی وههر تشته کی د ناقبه ری دا یی خودی یه، تشتی وی بقیت ژ چیکرییان ئه و دئافرینت، یی وی بقیت ژ به نییین خو ئه وی بقیت ژ مروّقان ئه و کو پو و کچان ده و تی ویی وی بقیت ئه و وی بقیت ئه و وی بقیت ئه و دوونده هی ناده تی و دهیلته بی عهیال، ئه و یی خودان شیانه ل سه ر دوونده هی ناده تی وی بقیت، تشته ک نینه وی بیزار بکه ت.

قیجا ژ قی تایه تی مهزانی کو خودایی مهزن هوسا یا حه سکری دی هنده که مروقا جهربینیت ب نه دانا زاروکا قیجا ته گهر خه لك به ره قی بابه تی قه چون و ته ف ته حکامه به رچاف نه وه رگرتن ته فه ل قی ده می چ بوهابو قی گوتنا خودی نه مان لاوا یا گرنگه مروف ژ سنورین قان ته حکما ده رباز نه بیت و به ره ف حه ارمیی قه نه چیت.



ما حكم ما يسمى بأطفال الأنابيب؟

نص الجواب: الحمد لله.

هذه المسألة قد تم بحثها في مجمع الفقه الإسلامي وأصدر بشأنها ما يلي:

أولاً: الطرق الخمس التالية محرماً شرعاً ، وممنوعة منعاً باتاً لذاتها أو لما يترتب عليها من المحاذير الشرعية .

الأولى: أن يجري التلقيح بين نطفة مأخوذة من زوج وبييضة مأخوذة من امرأة ليست زوجته ثم تزرع تلك اللقيحة في رحم زوجته.

الثانية : أن يجري التلقيح بين نطفة رجل غير الزوج وبييضة الزوجة ثم تزرع تلك اللقيحة في رحم الزوجة .

الثالثة : أن يجري تلقيح خارجي بين بذرتي زوجين ثم تزرع اللقيحة في رحم امرأة متطوعة بحملها .

الرابعة: أن يجري تلقيح خارجي بين بذرتي رجل أجنبي وبييضة امرأة أجنبية وتزرع اللقيحة في رحم الزوجة.

الخامسة : أن يجري تلقيح خارجي بين بذرتي زوجين ثم تزرع ن في رحم الزوجة الأخرى .

ثانياً: الطريقان السادسة والسابعة لا حرج من اللجوء إليهما عند الحاجة مع التأكيد على ضرورة أخذ كل الاحتياطات اللازمة وهما:

السادسة : أن تؤخذ نطفة من زوج وبييضة من زوجته ويتم التلقيح خارجياً ثم تزرع اللقيحة في رحم الزوجة .

السابعة : أن تؤخذ بذرة الزوج وتحقن في الموضع المناسب من مهبل زوجته أو رحمها تلقيحاً داخلياً . انتهى

ومن المحذورات التي تحصل في هذه القضية عموما: الكشف على العورة المغلّظة للمرأة ، وكذلك احتمالات حدوث الخطأ في المختبرات ، وأيضا ما يمكن أن يقع من بعض ضعفاء النفوس في المستشفيات من مخالفة الأمانة بالاستبدال المتعمّد لإنجاح العملية لتحصيل الكسب المادي ، ولذلك كان لا بدّ من الحذر الشّديد في هذه المسألة والله تعالى أعلم

مجلة المجمع الفقهي ع ٢ (٣٨٣/١)



زاروك نيعمهت و دياره كا مهزنن ژده ڤ خودي و مننه ته كا ديار و ئاشكەرانە كو خودى دگەل بەنيين خو دكەت ، ژوان نيعمەتانە يين كو خودایی مەزن ددەته بەندەیین خو، قیجا ئەف نیعمەتە هیزای هندی یه كو مروف شوكر و سوپاسيا خودى بكهت و ب چاقدان و پارستنا وان راببیت ، ژبهرکو زاروك فیقیی لبهر دلایه ، و هیزا پشتا مروفی یه ، و جوانيا ژيانا دوناييي نه ههر وه کي خودايي مهزن دبيريت ﴿ ٱلْمَالُ وَٱلْبَنُونَ زِينَهُ ٱلْحَيَوْةِ ٱلدُّنْيَأُ وَٱلْبَقِيَتُ ٱلصَّلِحَكُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرُأُمَلًا ﴿ ﴾ الكهف: ٢٦ ئانكو (مال وعهيال جواني وهيزه د في دنيايا بهروه خت دا) ههر وهسا خودایی مهزن بومه به حسی دوعاینن بهندهینن خوینن چاك دكهت ودبيْرْيت ﴿ رَبَّنَا هَبُ لَنَا مِنْ أَزْوَجِنَا وَذُرِّيَّتِينَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَٱجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا الفرقان: ٧٤ ئانكو وئهون يين دوعايان ژ خودي دكهن ودبيرن: خودایی مه تو ژ ژن ودوونده هین مه وی بده مه یا چافین مه پی روهن ببن، وهددارا مه پئ بنت ودلئ مه پئ خوش ببت، و د کرنا خيري دا تو مه بكه جهي چاڤليكرن،

ک ئیسلاما پیروز دانپیدان یا ب مافین زاروکا کری و مافین وان یین پاراستین به ری ماف دانان و په یمان و ریخ خراوین مافا و ریخ خستن هه بن هه ر وه کی د حه دیسه کا دروست دا هاتی پیغه مبه ری خودی میآلسّهٔ عَلَیْهُ وَسَالَمٌ دبیّریت: " وَإِنَّ لِوَلَدِكَ عَلَیْكَ حَقًا ". رواه مسلم ۱۱۹۹ ئانکو و زاروکین ته ری د سه ر ته ماف یین هه ین

پيغه مبه رئ خودي صَلَّاللَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دييْرِيت: "كُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولُ عَنْ رَعِيَّتِهِ، فَالْإِمَامُ رَاعٍ، وَهُوَ مَسْئُولُ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ فِي أَهْلِهِ رَاعٍ، وَهُوَ مَسْئُولُ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ فِي أَهْلِهِ رَاعٍ، وَهُوَ مَسْئُولُ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا رَاعِيةً، وَهِيَ مَسْئُولَةُ عَنْ رَعِيَّتِهَا " رواه البخاري رَعِيَّتِه، وَالْمَرْأَةُ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا رَاعِيةً، وَهِيَ مَسْئُولَةُ عَنْ رَعِيَّتِهَا " رواه البخاري (٢٤٠٩) و مسلم (١٨٢٩).

هین ههمی چاقدیر و پاریزهرن و هوین ههمی چاقدیرن لسهر وان کهسین ل ژیر دهستهه لاتا خو، میر و سهروك بهرپرسن ل سهر دهستهه لاتا خو، میر اسهر و بهرپرس و جاقدیره لسهر تههلی مالا خو، تافرهت بهرپرسه ژ مالا زه لامی خو و زاروکی خو.

ههروه سا پیغه مبه رسیلًا سَلُوسَلَم دبین بیت این الله سائِل کُلَ رَاعِ عَمَّا اسْتَرْعَاه ، حَفِظ ذَلِك أَمْ ضَیَّع ، حَتَّى یَسْأَلَ الرَّجُلَ عَنْ أَهْلِ بَیْتِهِ " رواه النسائی فی الکبری و صححه الألبانی

ئانکو خودایی مهزن مهزن دی پرسیارا ههر بهرپرس چاقدیره کی کهت ژوان کهسین ل ژیر دهستهه لاتا وی ،ئهری کا پاراستن لسهر قی چهندی کریه یان ژی ژدهست داینه و هیلاینه ، ههتا کو دی پرسیار ژزه لامی هیته کرن ل سهر ئههلی مالا وی.

رهمهزانی بخوت ، ههر وهسا ئیسلامی یا زاروکی ینن پاراستین بهری نهو ژدایك بیت دهستپیکی ژ جوان دهستنیشانکرنا دهیکا چاك ، پاشی پتر گرنگی دان پی ل دهمی یا ب دووگیان (بحال) ، ههر وهسا ئیسلامی پارستنا لسهر مافی زاروکی کری بهندی کو حهرهما ئهو دهیکه وی زاروکی ژبهرخوببهت ل دهمی د زکی دهیکی دا ، ههر وهسا ئیسلامی دهستیریا دایه ههر دهیکه کا ب دووگیان کو ئهو روژیین خو یین رهمهزانی بخوت ، ههر وهسا ئیسلامی یا واجب کری ل سهر وی

کهسی زاروکه کی ب کوژیت کو ئه و دین (حه ی خوینی) بده ت ، هه ر وه سا ئه گه ر هات و ده یکه کا ب دووگیان ده همه ن پیسی (زنا) کر حه دی شه رعی ل سه ر ناهیته جیبه جینکرن ژبه ر زاروکی وی هه تاکو ئه و ده یکه وی زاروکی بینیته سه ر دونیایی و ژ قوناغا شیری ژی ب دوماهیك بینیت و بگه هته خارن خارنی ،]ئه قه هنده ك مافین زاروکی نه هیش ئه و یی د زکی ده یکا خودا و نه ها تیه سه ر دنیایی

چەند مافەكىن زاروكى پشتى ژ دايك بوونى

مزگینی دان و کهیفهاتن ب هاتنا وی و بانگ دا دگوهی وی (یی راستی) دا و سوننهت ده قی وی بهیته شرین کرن ، و مافی وی یه کو بهیته پالدان وه که نهسه بو بابی خو ، و دانانا ناقه کی جوان ، و دانا عهقیقه ی ژبه ر بوونا وی /ی ، و سه ر تراشینا وی و کرنا خیر یا پارا ب گرانیا پرچا وی به رامبه ر زیقی ، سوننه ت کرن ، شیردانا تمام ، خودان کرنا وی ب جوانی ، و دانا پارا بو پهیدا کرنا پیت شین وی ، و

دادیهروه ریا دناف به را زاروکا دا ئه قه ژی ژ مافی وانه ، و چافدانا وان ژلايي تهندروستي و دهروني ڤه.

ههر وهسا پارستنا مافین وان د میرات و وهصیهت و دانا دیاری و تشتی وهقف دا و گهلهك تشتین دی

٤ > ثر مەزنترين مافين زاروكى ل سەر دەيك و بابا :

ئەقە يە كو جوان پەروەردە بكەن ل سەر قورئانا پيروز و سوننەتا پیغهمبهری صَالَیْتَهُ عَلَیْهِ وَسَالَّم ، ب چافدانا وی و پهروه رده کرنا وی ل سهر پهروهردا ئیسلامی ل سهر رهوشت و ئادابین جوان ، پهروهردا ئیمانی و یا بهندایه تی و یا رهوشتی و یا عهقلی و یا تهندروستی و یا دهروونی و یا کومهلایه تی . ههر وهسا دهستی زاروکی بهیّته گرتن بو لسهر ریکا دروست داکو ب سهرکه قیت ب سهرکه فتنا مهزن کو چوونا به هه شتی یه ، و قورتاربیت ژ چوونا دناف ئاگری دا . ههر وه کی خودايي مەزن دبيّريت ﴿ يَكَأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمْ وَأَهۡلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ﴾ التحريم: ٦ ئهی ئهوین باوهری ب خودی ئینای ودویکهفتنا پیغهمبهری وی کری، هوین خوّ وعهیالی خوّ ب گوهدانا فهرمانا خودی ژ وی ئاگری بپاریزن یی ب مروّق وبهران دئیته هلکرن

ئيمامي به غهوى رَحْمَهُ الله د ته فسيرا في ئايه تي دا دبيّريت (أي مروهم بالخير و انهوهم عن الشر ، وعلموهم وأدبوهم ، تقوهم بذلك نارا) تفسير البغوي (٨/١٦٩)

(ئانکو فهرمانی ل زاروکین خو بکهن ب کرنا باشیی و وان پاشقه لیبدهن ژ کرنا خرابیی ، و وان فیر بکهن و پهروهرده و توره و رهوشتا نیشا بدهن ، بقی چهندی دی وان پاریزن ژ ئاگری)

موسمان ئه گهر خودی زارو که ك داین ، و ئه و پیروز باهیا وی بكه ت و دوعایین خیری بو بكه ت

نه هاتیه زانین کو پیخه مبه ری صَلَّاللَّهُ عَلیّهِ وَسَلَم پهیفه کا ده ست نیشانکری گوت بیت بو پیروز کرنا بوونا زاروکی ، فیجا دروسته هه رگوتنه ك

بهیّته گوتن بو پیروز کرنی ژوان گوتنیّن کو خهلهك ل سهر فیّر بوی و دبیّژن

و یا هاتی ژ ده ف حهسهنی به صری رحمه الله کو بو فی چهندی دگوت ((بورك لك في الموهوب و شكرت الواهب و بلغ أشده و رزقت بره) ئانکو خودي بو ته بهره که تي بيخته وي يان وي يي خودي دايه ته ، و تو سویاسیا وی خودای بکه یی کو ئه قه دایه ته ، و بگه هته تهمهنی هیزی ، و خودی قهنجیا وی برزقی ته بکهت. یان ژی صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ژخودی دخازم کو بهره که تی بوته و بو ئومه تا ينغهمبهري صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بينختي ، ههر وهسا دي بهرسڤا وي دهت (بارك الله لك و بارك عليك) بهره كه تاخودي بوته ژي بيت و ل سهر ته ژي بیت یان ژی (جزاك الله خیراً و رزقك مثله) خودی پاداشتی ته خیری بده ته و ههروه سا برزقی ته زی بکه ت. یان زی ههر گوتنه کا وه کی قان و بههر شیوه کی بیت دروسته و رینك دچیتی ..

راستی دا بهیته دان دهمی ژنوی بین راستی دا بهیته دان دهمی ژنوی په یفین بانگی نفیزی. په یفین بانگی نفیزی.

ئەقەزى ژبەر ھندى يە داكو ئىكەم تشتى بچيتە دگوھىن زاروكى دا د دنيايى دا ناقى خودىى يى جوان و مەزنيا خودى بيت ، ھەر وەسا دا شەيتان ژى ژى برەقىت

عَنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ أَبِي رَافِعٍ ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ : رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَذَنَ فِي أَنْ فَي عُنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ عَلِيٍّ حِينَ وَلَدَتْهُ فَاطِمَةُ بِالصَّلَاةِ. رواه أبو داود (٥١٠٥) ، و أَذُنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ حِينَ وَلَدَتْهُ فَاطِمَةُ بِالصَّلَاةِ. رواه أبو داود (٥١٠٥) ، و الترمذي (١٥١٤) و في إسناده ضعف ، و صححه الترمذي و الحاكم ، و العمل عليه عند العلماء.

بابی رافعی گوت: من پیغه مبه ر دیت صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّم کو دگوهی حه سه نی کوری علی دا بانگی نقیزی دا ، ده می ده یکا وی فاتیمایی بووی رَضَالِلَّهُ عَنْهَا)

پەيقىن بانگى بن ئەو پەيقىن مەزنيا خودى دبن خوقەدگرن، ههروهسا شههدهدان ژی کو ئیکهم تشته مروف پی دهیته دئیسلامی دا ، ئەقەزى دى بو ھىتە گوتن وەكى درويشمەكى ئىسلامى دەمى ژنوی دهنته د دونیایی دا ، ههر وه کی دهمی دکه قته بهر مرنی یه یقین تهوحیدا خودی (لا اله إلا الله) بو دهینه خاندن ، و نه تشته کی دویرہ کو کارتیکرنا فی بانگی بگههته دلی وی و کارتیکرنی لی بكەت خو ئەگەر ھەست ژى يى نەكەت ، دگەل قى چەندى هندهك مفايين ديزى يين ههين ئهوزى رهڤينا شهيتاني ز پهيڤين بانگی، و شهیتان یی مایه ل هین همتاکو هاتیه سهر دنیایی قيجا دي شهيتاني گوهـ ل وان پهيڤا بيت ئهو پهيڤين وي لاواز دكهن و كەربين وى قەدكەن ل ئىكەم دەمىي ئەو دمىنتە بىقە.

ههر وهسا رامانه کا دی ژی یا ههی بوو بانگ دانا د گوهی زاروکی دا نهوژی نهوه کو دی هیته گازیکرن بو بانگهوازیا ئیسلامی و پهرستنا خودی ، بهری کو شهیتان بانگهوازیا وی بکهت ، ههر وه کی کو فیتره تا خودی ل بهری وان گوهرینا دهیت یین کو شهیتا

ل ده ف مروقی پهیدا دکهت ، و گهلهك حیكمه تین دی ژی ژبلی قان) تحفة المودود بأحكام المولود لاپهره (۳۷)

♦ حهدیسین دروست دا نه هاتیه کو قامهت د گوهی چه پی یی زارو کی دا بهیته دان ژبهر هندی نه یا دروسته ئه ف چهنده بهیته کرن.

سوننه ته کو ده فی زاروکی بهیته شرین کرن دئه وا ب زمانی عهره بی دبیزنی (التحنیك) ل وی ده می ژ دایك دبیت ، ب قه سپه کی ئه گهر نه بو ب رته به کی یان ژی ب ههر تشته کی شرین دروسته ، و ئه ف چهنده ژی بو کچ و کوری ههردووکایه.

دی پیچه کا قهسپی بی تیفکل جیت یان (یان ژی بدهستی باش پهرچقنیت) ههتاکو روهن دبیت کو زاروکی ساقا بشیت ب داعیریت ، پاشی دی ده قی زاروکی قه کهت و قی شرینیی که ته دده قی دا ، کو تشته ک ژقی شرینیی بچیته د ناقخویا وی دا ، و گهله ک مفایین تهندروستی بو له شی زاروکی یین د قی چهندی دا ههین ، ههروه سا زه قله کین ده قین زاروکی ژی بهیز دئیخیت .

عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: وُلِدَ لِي غُلَامُ، فَأَتَيْتُ بِهِ النَّبِيِّ صَلَّاللهُ عَنْهُ وَالَ فُولِدَ لِي غُلَامُ، فَأَتَيْتُ بِهِ النَّبِيِّ صَلَّاللهُ عَنْهُ وَلَا أَوْ فُلِدَ لِي غُلَامُ، فَأَتَيْتُ بِهِ النَّبِيِّ صَلَّاللهُ عَنْهُ وَمَعَلَمُ وَمِعَلَمُ وَمَعْلَمُ وَمُعَلَمُ وَلَا لَهُ بِالْبَرَكَةِ . رواه البخاري (٢١٤٥) و معلم (٢١٤٥)

بابی موسای رازی بونا خودی لی بیت دینژیت: خودایی مهزن زاروکه ک بین رزقی من کر من ژی ئینا ده ف پیغه مبه ری کانگهٔ کایکه وسکی نافی وی کره ئیبراهیم و ده فی وی شرین کر ب پرته کا قه سپی و دو عایین به ره که تی بو کرن

عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَسُولَ الله صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُؤْتَى بِالصِّبْيَانِ، فَيُبَرِّكُ عَلَيْهِم، وَيُحَنِّكُهُم، رواه البخاري (٤٦٧) و مسلم (٢٨٦) و اللفظ له.

ده یکامه عائیشا رَضَالِیّهُ عَنْهَا دبیّریت موسلمانا بچیك دئینانه ده ف پیخه مبه ری صَلَّاللهُ عَلَیْهِ وَسَلَم دو عایین بیخه مبه ری ری صَلَّاللهُ عَلَیْهِ وَسَلَم بیخه مبه ری ری صَلَّاللهُ عَلَیْهِ وَسَلَم دو عایین به ره که تی بو وان دکر و ده فین وان ژی شرین دکرن.

و سوننه ته دهمی زاروکه ك دبیت کو عهقیقه بو بهیته دان ل روژا حهفتی ژ بوونا وی ، بو کوری دوو پهز و بو کچی پهزه ك و ئه گهر بو كوری ژی پهزه ك بتنی بهیته دان ، ئه قه اصلی سوننه تی کارپی کر و تیرا ههیه ، ههر وه کی د حهدیسی دا هاتی ئه ق چهنده "عَق رَسُولُ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّم عَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ رَضَالِللهُ عَنْهُم بِکَبْشَیْنِ گَبْشَیْنِ" رواه النسائی (۲۲۱۹) و صححه الألبانی

پیخه مبه ری صَلَّاللَهٔ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ بو هه ردوو نه فیین خو حه سه ن و حسینی رَضَّالِیّهٔ عَنْهُما دوو به ران ب دوو به رانا یین داین.

رَسُولَ اللهِ صَلَّالِللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ مُكَافِئَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةً ". رواه أبو داود (٢٨٣٤) و الترمذي (١٥١٦) و صححه الألباني.

بو کوری دوو پهزین نیزیکی ئیکن د عهمری دا و بو کچی پهزه که. زانا دبیر خکمه ت ژ دانا دوو پهزان بو کورکی و پهزه کی بو کچی ئهقه یه کو کور پیر پیر توشی ته نگافیا دبیت و پتر پیتقی ب پاراستنی یه بو نمونه کارین گران و ترس و شهر ههمی یین ل سهر ملین ره گهزی نیر لاوا ئه و پتر پیتقی پاراستنا خودی یه.

عهقیقه نهو گیانهوهره یی دهیته سهر ژیکرن ژ بوخودی ل پشتی بوونا زاروکی ، و حوکمی عهقیقی سونه ته کا دوپاتکریه (مؤکد) ه ، دهیته سهر ژیکرن وه ك سوپاسی ژبوخودی ژبهر نیعمه تا دانا زاروکی ، ههر وه سا نه ف چهنده عیباده ت و نیزیك بونا خودی یه بو زاروکی ل دهست پیکا هاتی وی بو فی دنیایی ، ههروه سا نه فه گوری کرنه که بو زاروکی ، ب هیشیا وی چهندی کو بهرده وام یی ب سلامه ت بیت و یی پاراستی بیت ژ ههر نه خوشیه کی ، ههر وه سا دانا عهقیقه ی چاکیه که ژی دگه ل که سین هه ژار و ده ستکورت و پیتقی .

دروسته پارا دهین بکهت بو دانا عهقیقهی ئهگهر پاره نهبون و خودایی مهزن دی وی ب فه ضل و مهردینیا خو وی زهنگین کهت ، ئیمامی ئه حمه دره حمه تا خودی لی بیت دبیژیت: (إذا لم یکن عنده ما یعق ، فاستقرض رجوت أن یُخْلف الله علیه ، أحیا سنة)) المغنی لابن قدامة (۹/٤٦٠) و تحفة المودود بأحکام المولود لاپهره ۷۹

ئه گهر پاره نهبون کو عهقیقهی پی بدهت و دهین کرن من هین فیه کو خودی بو وی بهده ل قه کهت ژبهرکو وی سوننه ته ك ساخ کر .

دفیّت ل ده ق وی گیانه وه ری زی بن یی بو عهقیقی بهیّته دان .
دفیّت ل ده ق وی گیانه وه ری ژی بن یی بو عهقیقی بهیّته دان .

ته و ژی دفیّت ژوان گیانه وه را بن ییّن کو دبیژنی (بهیمة الأنعام) کو پیّك دهیّن ژ په ز و چیّل و حیّشترا ، و دفیّت گههشتبنه تهمهنی خویی دروست بو سه ربرینی د شه ریعه تی دا و دفیّت یا ب سلامه ت بیت ژ عیّب و نه ساخیا

و تهمهنی دروست د شهریعه تی دا بو سهربرینا قوربانی و عهقیقی ئه قهیه :

- بو حیشتری ئهو دروسته یاکو پینچ سال تمام کربن و چوبیته د سالا شهشی دا ژ تهمهنی خو
- و بوچینلی ئه و دروسته یا کو دوو سال ژ تهمه نی خو تمام کربن و چوو بیته د سالا سیی دا

- و بو بزنی دفینت ساله ك ژ تهمه نی خو ده رباز كربیت و چووبیته دسالا دووی دا
- و ژ میها دفیت شهش ههیف تمام کربن و چوو بیته دههیفا حهفتی دا

ئه و عيبين دبنه ريگر بو دانا قورباني يان عهقيقي :

- نه دروسته ئهو گیانهوهرا ب چاقه کی بهنته دان
- و چینابیت یا کوره بیت یان یا سهقهت بیت یان ژی یا نهساخ بیت ب نهساخیه کا دیار ، و چینابیت گهله کا لاواز بیت کو میشکی وی چوو بیت ژبهر لاوازیا وی ، و چینابیت کو دهسته کی وی یان پیه کی وی هاتبیته ژیقه کرن ، و ههر تشته کی دی یی وه کی قان عهیبا

کا باشتره دانا عدقیقدی ژ پهزی بیت نه کو ژ چیل و حیشترا بیت ، ژبهرکو پیخه مبهری ب خو صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ پهزی یی دای ، و ژبهر

کو ژ ههمیا باشتر کو بو عهقیقه ی بهیته دان ئهوه یی کو ژ ههمیا بین کو ژ ههمیا بین کو ژ ههمیا بین قهله و تر بیت و پتر گوشت تر بیت ، و تمام و جوانتر بیت ، و ب بهاتر بیت ل ده ف خودانی وی ، و یا نیر باشتره ژ یا می ئه گهر قهله و و باشتر بیت .

و سهربرینا عهقیقهی باشتره ژهندی کو قیمه قی وی ب پاره بهینه دان وه ك خیر ، خو ئه گهر پاره کی ژ قیمه تی عهقیقهی پتر ژی بهیته دان بو خیری ، ژبهرکو سهربرین و ریتنا خوینی مهرهما تیدا ههی ژبهرکو سهربرینا گیانه وه ری ژ بو خودی عیباده ته کی گهله کی

مهزنه ل ده ف خودي ﴿ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِى وَمَحْيَاى وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَالَمِينَ ۞ ﴾ الأنعام: ١٦٢

تو بیژه: هندی نقیژا من وقوربانی منه ب تنی بو خودینه، نه بو صهنهم ومری و ئه جنانه، و نه بو کهس ژوانه یین هوین ژبلی خودی قوربانان بو ددهن، و ژینا من ومرنا من بو خودی یه خودایی ههمی چیکرییان.

۱۷ سوننه ته کو عهقیقه بهیته سهرژیکرن ل روژا حهفتی ژ دایك بونا زاروکی ، و ئه گهر بهری هینگی بیت یان پشتی هینگی ژی بیت چ نینه و دروسته.

ههر وه كى د حهديسى دا هاتى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "كُلُّ غُلَامٍ مُرْتَهَنُ بِعَقِيقَتِهِ، تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ السَّابِعِ، وَيُحْلَقُ رَأْسُهُ، وَيُسَمَّى ". رواه أبو داود مُرْتَهَنُ بِعَقِيقَتِهِ، تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ السَّابِعِ، وَيُحْلَقُ رَأْسُهُ، وَيُسَمَّى ". رواه أبو داود (۲۸۳۸)، و الترمذي (۱۹۲۲)، و صححه الألباني رحمه الله.

ههر زاروکه ک رههینی (گریدایی) عهقیقا خویه کو دهیته سهرژیکرن ژبو خودی پیش زاروکی قه ل روژا حهفتی ، و سهری وی دهیته تراشین ، و دهیته ناف کرن)

مرتهن بعقیقته ژبهرکو عهقیقه گوری کرنه که بو وی و رزگارکرنه که کو ژ شهیتانی بهیته پاراستن و دبیته رینگر ل شهیتانی کو ئهو وی قهده غه بکهت ژ کارین چاك یین بو ئاخره تا خو بکهت. و هنده ك زانا دبیژن هنده ك خیر و باشی ژ عهبدی دهینه گریدان و ناگههنی هه تا كو عهقیقه بو بهیته دان.

که روژا ژ دایك ببیت دی هیته حساب کرن ژ وان حهفت وژا ئیللا ئهو نهبیت کو زاروك بشه ف ژدایك ببیت دی روژا باشتر حساب کهن.

قاعیده دفی بابه تی دا ئه فه یه: کو عه قیقه دی هیته سه ربرین ل رو ژا حه فتی ژ ژیی زاروکی ، ئه و ژی رو ژه کی به ری بونا وی (د حه فتیا بهیت دا) ، بو نمونه شه مبیی ژدایك بوو دی عه قیقه رو ژا خودبی

هینته دان ، به لی پا ئه گهر شه قا شه مبیی لسهر خودبی ژدایك بوو روژا خودبی ناهینته حساب کرن و دی روژا خودبی عه قیقه هینته دان.

کیرا عدقیقدی ناچیت ب گیرو بونا وی ژروژا حدفتی ، ژبدرکو ئهگدر روژا حدفتی ژی چوو دروسته د هدر روژه کا دی دا بیت ، ژبهرکو دی هدر ئهو مدرهما پی هدی ب دهست قد هیت ، و یا سونندته کو بدری بالغ بیت عدقیقد بهیته دان.

نهیا دروسته بهری زاروك بهیته سهر دنیایی عهقیقه بو بهیته دان ، ژبهرکو ئهگهری عهقیقهی بونا زاروکی یه مادی چاوا چیبیت بهیته دان بهری ئهگهری وی بهیت ، وههر کهسه کی گیانهوهری خو سهرببریت ب ئنیه تا عهقیقهی و هیش زاروك نه هاتبیته سهر دنیایی ههما ئه قه وی پهزه ك بو گوشتی سهر ژیکرن و نا گههته خیرا عهقیقهی!

که گهر زاروك مر بهری كو عهقیقه بو بهیته دان ، یان ژی ژ زكی دهیكا خو دهركهت یی مری پشتی كو رح بو هاتیه دان (دهمی ژیی زاروكی دگههته چار ههیقان د زكی دهیكا خودا دبیته خودان رح ههر وه كی د حهدیسین دروست دا هاتی)

هندهك ژ زانا دبینژن : دروسته عهقیقه بهینته دان و ئهگهر هاته گوتن : مانی دانا عهقیقهی راگههاندنه که بو سلامه تیا زاروکی و ئه ف زاروکه یی مری فیجا عهقیقه بو ناهینته دان ئه ف چهنده دروستره ، والله أعلم

و چینابیت هه قپشکی (شریکاتی) د عه قیقه ی دا بیت ، ئانکو ههر سهره ك بو ژ پیش سهره کی قه یه ، و ئه قه گوتنا زانایین حه نبه لیا یه قیجا ههر که سی خودی دوو زاروك پیگفه دانی ، و قیا عه قیقه ی بده ت و چیله ک دا ئه و چیله بتنی پیش ئیکی بتنی قه یه ، و ئه قه ژی ئیك ژوان جوداهیایه یین دناقبه را عه قیقه ی و قوربانی یه ، و ئه گهری قی چه ندی ئه قه یه هه ر وه کی زانایی مه زن (ابن القیم)

رَحْمَهُ الله دبیّر یت (لما کانت هذه الذبیحة جاریة مجری فداء المولود، کان المشروع فیه دما کاملا لتکون نفس فداء نفس) ماده م دانا عهقیقه ی گوریکرنه بو وی که سی ژدایك دبیت یا دروست نهوه هه می بو وی بتنی بهیّته دان داکو نه فسه ك گوری نه فسه كی بیت)

ههر وهسا ئهگهر شریکاتی و هه قپشکاتی دروست با د عه قیقه ی دا ، ئه و مهره م بدهست مه قه نه دهات کو ریخشتنا خوینی و سهرژیکرنا وی عه قیقه یه ژبهر وی زاروکی دبیت، ژبهرکو ریخشتنا خوینی بو که سه کی یه ، و دی بو هه می زاروکا بتنی ده رکه تنا گوشتی چیبیت و مهره م ژریختنا خوینا وی ئه وه ژ پیش زاروکی قه یه.

که که که که که که که که که دروست نینه کو نهو بتنی عهقیقه کی پیش وان ههردووکا قه بدهت، به لکو دی ههر ئیکی عهقیقه کی پیشقه دهت، و قی چهندی خلاف ل سهر نینه الإستذکار لابن عبد البر (۳۱۷)، و التمهید (۲۳۱۳).

دروست نینه کهسه که دانا قوربانی و دانا عهقیقه ی د گیانه وه ره کی دا کوم بکه ت ، و تیرا هندی ناکه ت کو بتنی قوربانی جه ژنی بده ت ل شینا عهقیقه ی ژی ، ژبه رکو هه رئیکی ژفان مه ره مه کا سه ربخو یا هه ی ، و هه رئیکی ژفان ئه گه ری خو یی هه ی ، فیجا چ ژفان جهی یا دی ناگریت و ئه فه بوچونا زانایین مالکی و شافعیا یه .

و سوننه تین عهقیقه ی وه کی سوننه تین قوربانی نه ، یعنی دی ژی خوت ، و دی هنده کی که ته خیر بو هه ژار و که سین پیتفی ، و دی هنده کی که ته دیاری بو جیران و مروف و نیزیکین خو.

یا باشتر د عمقیقهی دا ئه قه یه کو ، کو ئه ق گوشته حازر بده رکه قیت نه کو خاف ، ژبه رکو ئه قه بسانه هی تره بو وی که سی تو بو دبه ی ، و پتر چاکیا تیدا هه ی و پتر سوپاسیا خودی یا تیدا ل سه ر قی نیعه مه تا زاروکی .

که دروسته د عهقیقهی دا کو بهیته به لاقکرن و بهیته فریخکرن کوبو که سین هه ژار کو جیرانا و که سین مروقی یین نیزیك و هه قالا ، یان ژی وان داخاز بکه ته مالا خو و ژوی عهقیقهی بده تی ، و کیشك ژقان بیت دروسته .

همر که سه کی گه له ك میه قان لده ق بون ، قیجا وی پتر ژ دوو په زا سهر ژیکر بو کچی سهر ژیکر بو کچی سهر ژیکر بو کچی دروسته ، ههر وه کی زانایی مه زن (عبدالعزیز ابن باز رَحْمَهُ ٱللّهٔ) دلو قانیا خودی لی بیت فه تواب قی چه ندی دای .

ج حدیسین دروست دا نه هاتیه کو مهنعا شه کستنا ههسیتکین وی گیانه وه ری بکه ن یی بو عهقیقه ی دهیته سهر ژیکرن ل دهمی چیکرنی ، ههر چهنده ئه ف چهنده یا هاتیه فه گوهاستن ژهنده ك پیشینین فی ئومه تی ئه فه ژی ژبه رهندی یه وه ك گه ژبینیه ك بو سلامه تیا ئه ندامین وی زارو کی بوی ، به لی پا عهده ت ئه فه یه کو

ههستیك بهینه شکاندن و دفی چهندی دا گهلهك باشیا ههی ژبهرکو دا تمام مفا ژفی گیانهوهری بهیته وهرگرتن بو خارنی ، و چ باشی دهندی نا نینه کو نههینه شکاندن فیجا دروسته کو ههستیکین وی گیانهوهری بهینه شکاندن دگهل چیکرنی.

بو ههر کهسه کی کو ل بچیکاتیی عهقیقه بو وی نه هاتبیته دان چ نینه ئه گهر ئه و ل پیش خوفه بده ت ده می مهزن بیت ئه گهر وی فیا ، ژبهرکو دانا عهقیقهی (سنة مؤکدة) سوننه ته کا گهله ك دو پاتکریه و بابی وی ئه ف سوننه ته ب جه نه ئینانیه ، فیجا یا دروست بو وی کو ئه و بده ت پیش خوفه ئه گهر شیان ههبن ، ژبهر گشتیا حه دیسین ل سهر فی چهندی هاتین ، و ههر وه کی زانایی مهزن (عبدالعزیز ابن باز رَحْمُهُ الله الله) دلو فانیا خودی لی بیت فه توا ب فی چهندی دای . مجموع فتاوی ابن باز (۱۲۶۲۲).

سوننه ته کو ناف بو زاروکی بهیّته دان دگهل ژدایك بونا وی یان ژی ل روژا حهفتی ژ ژیی وی ، و یا باشتر ئهوه کو ژقی چهندی نه بوریت

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضَّالِيَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِيَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى ٓ الهِ وَسَلَّمَ: " وُلِدَ لِي اللَّيْلَةَ غُلَامٌ، فَسَمَّيْتُهُ بِاسْمِ أَبِي إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ " رَواه مسلم.

خودایی مەزن زاروكەك ب رزقی من كر ل شەقەكی من ناقی وی كره ناقی بابی خو ئیبراهیم (كو بابی هەمی پیغهمبهرایه عَلیم السّالم)

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: " كُلُّ غُلامٍ مُرْتَهَنُ بِعَقِيقَتِهِ، تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ السَّابِعِ، وَيُحْلَقُ رَأْسُهُ، وَيُسَمَّى ". رواه أبو داود (٢٨٣٨) ، و الترمذي (١٥٢٢) ، وابن ماجة (٣١٦٥)، و صححه الألباني رحمه الله.

ههر زاروکه رههینی عهقیقا خویه کو دهینته سهرژیکرن ژبو خودی پیش زاروکی قه ل روژا حهفتی ، و سهری وی دهینته تراشین ، و دهینته ناف کرن.

كر ٢٢ كناف نيشانا وي تشتيه يني دكه ڤته سهر ئهوناڤ ، ڤێجا يا سوننهت هەلبژارتنا ناقەكى جوانە بو كەسى ژدايك دىيت ژلايى پەيف و ژلایی رامانی ژی ، و ئەقە ژی ئیکە ژ مافین زاروكى ل سەر دەيك و

٣٣ سوننه ته نافكرنا ب قان ناقا

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " أَحَبُّ الْأَسْمَاءِ إِلَى اللهِ تَعَالَى عَبْدُ اللهِ وَعَبْدُ الرَّحْمَن ". السلسلة الصحيحة ٩٠٤

پێۼهمبهرێ خودێ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دبێڗيت " خوشتڤي ترين ناڤ ل ده ف خودایی مهزن ئه فه نه "عبدالله" و "عبدالرحمن".

پاشی ل دیف قان دا ئهو ناقین پهیقا عهبد هاتی ل بهری ناقه کی خودايي مهزن وه كي "عبدالعزيز" و "عبدالملك".

پاشی نافکرنا ب نافین پیغهمبه را عَلَیْهِمْ السَّلامُ وه کی محمد و إبراهیم پاشی نافکرنا ب نافین صهحهبا و تابعیا ، و نهیا هیزایه کو ماله کا موسلمانا ژقان جوره ناقا يا قالا بيت. کال حمرامه نافکرنا زاروکا چ کور بیت یان چ کچ بیت ب وان نافا ینن کو د شهریعه تی دا حهرام وه کی

- ملك الملوك باشايي باشايي ، سلطان السلاطين دهستهه لاتداري دەستھەلاتدارا و ھەر ئىكى دى يى وەكى قانا
- و حدرامه ناڤكرنا بناڤين خودي يين تايبهت وه كي (الرحمن ، القدوس، الصمد)
- ههروهسا حهرامن ئهو ناڤێن پهيڤا عهبد هاتين و لديڤ دا پهیفه کا دی هاتبیت ژبلی نافین خودی وه کی (عبدالکعبه، عبدالرسول، عبدالحسين)
- ههر وهسا حهرامه ناڤكرنا بناڤێن تايبهت يێن جهي و فه لا وه كي (جرجيس ، بطرس ، يوحنا ، شمعون . كوهين)

ر ٢٥ پيتڤيه مروڤ خو دير بكهت ژناڤدانانا ب ڤان ناڤا

• ناڤێن کهسێن خو مهزنکهر و زالم وه کی (فیرعهون ، قارون)

- ناڤێن شهيطانا وه کی (خينزهب) يێ دحهديسێ دا هاتی
- ئەو ناقین كریت (حرب، مرة، ظالمر، عاصیة) رامانا قان ب كوردى دبیته (جەنگ،تەعل،زوردار، ئەوا گونەھكار)

دروسته مروف کونیه یه کی بو زاروکه کی بچیك ب دانیت ههروه کی مروف بیزیتی بابی فلانی یان فلانی ژی ده یکا فلانی یان فلانی، ئه فه ژی وه ك قه در گرتنه ك بوو زارو کی ههروه سا وه کی گه ژبینه ك کو ئه ف زارو که دی بسلامه ت بیت و دی مه زن بیت و دی زاروك هه بن .

سوننه ته مروف سهری زاروکی کور ب تراشیت نه کچ ، ل روژا حهفتی پشتی مروف عهقیقه ی سهرژیکه ت ، و ئه گهر هندی گرانیا پرچا وی بهایی زیفی بده ت چ نینه و دروسته .

ژبهرکو سهرتراشینا سهری زاروکی دا گهلهك مفایین تهندروستی و راکرنا پیساتیی یین ههین.

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " يَا فَاطِمَةُ، احْلِقِي رَأْسَهُ، وَتَصَدَّقِي بِزِنَةِ شَعْرِهِ فِضَّةً ". رواه الترمذي وضعفه وحسنه الألباني.

ئهی فاطیما سهری وی ب تراشه و تهمه تی گرانیا پرچا وی بهایی زیقی بکه خیر.

سونه تکرن ژسونه تین فیطره تی یه و ژشه عیرین دینی ئیسلامی یه ، و ئه ف چهنده ژی ئانکو سوننه تکرن واجبه ل سهر زه لاما و قه درگرتنه که بو ژنکا به لی نه واجبه.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَّالِللَّهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "الْفِطْرَةُ خَمْسُ: الْخِتَانُ وَالإِسْتِحْدَادُ، وَقَصُّ الشَّارِبِ وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ، وَنَتْفُ الْآبَاطِ ". رواه البخاري (۸۸۹) و رواه مسلم (۲۰۷)

پینه مبه رصی ایسه علیه وسکم دبیزیت: پینچ تشتن زفیتره تی نه، سونه ت کرن کورت کرنا میین ل دوور عهوره تی، کورت کرنا سمبیلا، کورت کرنا نینوکا، و هیلکیشانا میین بن که فشا.

۲۹ دروسته گوهین کچی بهینه کون کرن بو کرنا گوهارکا ، ژبهرکو ئه قه مصله حه ته که د دهر حه قی وی دا و ئه و پیتفی جوانکاریی و خه ملی یه. تحفة المودود فی أحکام المولود لاپهره (۳۰۸).

شهریعه قی حوکمی پاقژ کرنا میزا وی زاروکی کور یی شیرخور کو هیشتا زادی نهخوت ، بتنی بو پاقژ کرنا وی دی هنده ك ئاقی لی ره شینی ژبه رحه دیسا عه لیی کوری ئه بو طالبی رَضَاً لِللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّاللَّهُ عَلَیْهُ وَسَلَّمَ قَالَ فِی بَوْلِ الْغُلامِ الرَّضِیعِ: " یُنْضَحُ بَوْلُ الْغُلامِ، وَیُغْسَلُ بَوْلُ الْجُارِیةِ ". قَالَ قَتَادَةُ: وَهَذَا مَا لَمْ یَطْعَمَا، فَإِذَا طَعِمَا غُسِلا جَمِیعًا. رواه أبو داود (۳۷۷) و صححه الألبانی

کو پیخه مبه ری کُلَّالُهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یا گوتی د ده رحه قا پاقژ کرنا میزا زارو کی شیرخور یی کور بتنی دی ئه و جلك هیته ئاف ره شینك کرن و بو میزا کچا شیرخوت دی هیته شیشتن.

و ئیمامی قەتادە رَحْمَهُ اللّهُ دبیّرْت : ئەقە بو زاروكین شیرخور بتنی یە و ئەگەر خارن ھەردوو دقیّت بھیّنه شیشتن .

دل رابونا زاروكي شيرخور

ئهگهر دلی زاروکی رابو و ئهو شیری خاری هاتبیته گوهرین بو غونه زهر ببیت و بهین ژئ بهیت ئەقە يى نەجسە (ئانكو دقیت بهیته شیشتن ئه و جه) و ئه گهر دلی وی رابو و نه ها تبیته گو هرین ئانکو بتنی ئەو بیت كو ژ ئەگەرى تېربونى راكر بیت ئەو يى پاقۋە .

کا کا کا کا در او کی و گلیزی وی دپاقژن و وی دل رابونا وی ژی پاقژ دکهن ئه گهر ده ڤني وي پيس بو ب دل رابوني.

و خودایی مەزن دزانیت کو دی گەلەك دلی زاروكی رابیت ، و ب زه حمه ته به رده وام ده فی وی به یته شیشتن ، و به رده وام دی تف و گلیزین زاروکی هینه خار ل سهر وان کهسین ب خودان دکهن و رادكهن ، و شهريعهتي فهرمان ل مه نه كريه ب شيشتنا جلكي ژبهر قی چەندی ، و چ مانع ژی نینن مروف نقیزی بقی جلکی قه بکهت و فهرمان ژی ل مه نه کر کو ئهم خو ب پاریزین ژ تفا زاروکی .

تحفة المودود في أحكام المولود (٣٢١)

والمع الموننه ته مروف ب زاروکی خوفه بخینیت یی دبیت و ههمی زاروكين خوقه ب گشتى.

مَا يُعوَّذُ بِهِ الأَوْلاَدُ

ئەو گۆتنين ب عەيالى قە تينە خواندن دا بينە پاراستن

(كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّذُ الحَسَنَ وَالحُسَينَ رَضَيَالِلَّهُ عَنْهُما) ييغه مبهرى صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِ حهسه ني و حوسه يني قه ئه قا هه دخواند ودا بيزيت (أُعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّةِ) ئهز ههوه دپاريزم ب ئاخفتنيت خودي ، ئهویّت تهمام و دروست و بینی قوسیری (مِنْ کُلِّ شَیْطَان) ژ ههر شه يطانه كي (وَهَامَّةِ) و ههر حه يوانه ته كي ب ژه هر بيت ، (وَمِنْ كُلِّ عَيْنِ لأمَّةٍ) و ژههر چاف هاڤێژه كئ زهرهرئ دكهت. رواه البخاري (٣٣٧١)

﴿ رَبَّنَا هَبُ لَنَا مِنَ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّ بَّلِيْنَا قُرَّةَ أَعْيُنِ وَٱجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۞ ﴾ الفرقان: ٧٤

خودایی مه تو ژ ژن ودوونده هین مه وی بده مه یا چاقین مه پی روهن ببن، وهه دارا مه پی بیت و دلی مه پی خوش ببت، و د کرنا خیری دا تو مه بکه جهی چاقلیکرنی

والحمدلله رب العالمين



دوماهيك

﴿ وَمَا بِكُرُمِّن نِعْمَةٍ فَمَنَ اللهِ ﴾ حهمد بو وی خودای بن یی کو قه نجی و نیعمه تین وی نه هینه هژمارتن و ژقان نعمه تا ژی کو ته و فیقا من دای ئه س بشیم سهر که فتیانه قی په رتوکی و هرگیرمه سهر زمانی کوردی ، اللهم تقبل منا

دێ کهیڤ خوش بم ب خاندنا تێبینی و بووچونێن ههوه ل سهر ڨان ناڤ و نیشانا





لاپەر	نـــاڤـــەڕوكـــا پــەرتـــوكـــن
٥	پێشگوتن
٧	ئەحكامێن ژبەربرنا زاروكى
12	ئەرىٰ ژبەرچونا زاروكى چ ئەحكاما ل دىڤ خودا دئينيت ؟
١٩	ئەحكامێن چاندنا بچيكى
٧٧	نیعموتا زاروکا
۸۲	مافێن زاروکا ل هومی دوما
٣٤	سوننەتە بانگ دگوھى زاروكى ب ھێتە دان
٣٦	سوننەتە كو دەڤىن زاروكى بهێتە شرين كرن
٣٨	سوننەتە دەمىن زاروكەك دېيت كو عەقىقە بو بھێتە دان
٥١	ناڤ دانانا زاروکی
०६	سوننەتە مروڤ سەرى زاروكىن كور ب تراشيت نە كچ
00	سـونەت كرن
٥٦	حوکمی پاقژکرنا میزا زاروکی
٥٧	حوکمی دل پابونا زاروکی شیرخور و تف گلیزی وی
٥٨	سوننەتە مروڤ ب زاروكى خوڤە بخينيت
٦٠	دوماهیك

